

Nemzetpolitikai összefoglaló

2014. 10. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

SZKT: a kormányra lépés mellett érvelt Kelemen Hunor

Az RMDSZ kormányra lépése mellett érvek voltak túlsúlyban abban a beszámolóban, amelyet a Szövetségi Képviselők Tanácsa (SZKT) marosvásárhelyi ülésén Kelemen Hunor, a szövetség elnöke tartott szombaton. Kelemen Hunor a kormányra lépéssel kapcsolatos tárgyalások lefolytatásához kért felhatalmazást a szövetség kisparlamentjétől, az SZKT-től. Megemlítette, a tárgyalásoknak akár az is az eredménye lehet, hogy az RMDSZ ellenzékben marad, az is, hogy parlamenti támogatást nyújt a kormánynak, de az is, hogy a szövetség vállalja a kormányzást. Kelemen Hunor megjegyezte, mindhárom válasznak megvannak a kockázatai. „Elmaszatolt megoldásnak” vélte a kormány esetleges parlamenti támogatását, de azt is elmondta, nem mindenáron kell vállalni a kormányzást. Az RMDSZ elnöke fontosnak tartotta az ország stabilitásának a biztosítását, olyan körülmények között, hogy „forrong körülöttünk a világ” – utalt az ukrainai eseményekre. Azt is megemlítette, hogy az erdélyi magyarok biztonságérzete erősebb volt, amikor az RMDSZ kormányon volt. „Amióta nem vagyunk kormányon, örültebbnél örültebb tervezetek jelennek meg, amelyek visszafordítanak, amit eddig elértünk” – magyarázta az elnök. Kelemen Hunor a majdani tárgyalópartnereinek is üzent, amikor elmondta, hogy az Amerikai Egyesült Államok külügyminisztériumának az emberi jogok romániai helyzetéről szóló értékelésében nemcsak az első és az utolsó oldalt kell elolvasni, hanem a 27-28. oldalt is, amelyeken a székely zászlóról, a közösségi jogokról, az oktatási kérdésekről és a moldvai csángókról is szó esik. „Ez jelzés kell hogy legyen a román politika számára is. Romániában a kisebbségi jogok kérdése nincsen teljes mértékben rendezve” – jelentette ki Kelemen Hunor. Hozzátette, bízik benne, hogy nem földrajzleckével kell kezdeniük a tárgyalásokat. „Remélem, nem kell megvitatnunk, hogy létezik-e Székelyföld, ha az már az amerikai külügyminisztériumból is látszik” – fogalmazott az RMDSZ elnöke. Hozzátette, elsősorban olyan kérdésekről akarnak tárgyalni, amelyek az erdélyi magyarság biztonságérzetét növelik, de a tárgyalási csomag részét képezik a gazdasági-szociális kérdések, és az infrastruktúrafejlesztés kérdései is. Kelemen Hunor azt is kifejtette, hogy nem látja a lehetőségét a jelenlegi román alkotmány módosításának és a régiók kialakításának. Arra hivatkozott, hogy az alkotmánymódosító tervezetnek a magyar szempontból fontos kitételeit „hatásköreit túllépve” nyilvánította alkotmányelleneseknek az alkotmánybíróság. Kelemen Hunor kijelentette, teljesen új alkotmányra van szüksége az országnak, de hozzátette, egyelőre nem látszik, hogy ezt mikor lehetne elfogadni. Az SZKT a szombati marosvásárhelyi ülésen jóváhagyta az RMDSZ jelöltjeinek a múlt szombaton kialakított sorrendjét. Felhatalmazta ugyanakkor Kelemen Hunor elnököt, hogy folytassa a tárgyalásokat az MPP vezetőségével, és megegyezés esetén egészítse ki az RMDSZ európai parlamenti jelöltlistáját. Az MPP – az általa javasolt, nyilvánosságra került megállapodás-tervezet értelmében – a jelöltlista harmadik helyét kérte, amely abban az esetben lehet befutó, ha a magyarság számarányát jelentősen meghaladva vesz részt az EP-választásokon. Az MPP emellett azt is kérte, hogy az RMDSZ támogassa felvételét az Európai Néppártba (EPP) és az Európai Nemzetiségek Föderatív Uniójába (FUEN). Kelemen Hunor RMDSZ-elnök az SZKT-ülésen elmondott beszámolójában kitért arra,

hogyan az MPP néppárti tagságát nem támogathatják, ugyanis az EPP csak parlamenti pártokat fogad a soraiba. Reményét fejezte ki ugyanakkor, hogy március közepéig le tudják zárni a tárgyalásokat, és olyan megállapodást sikerül kötniük az MPP-vel, amelyik túlmutat az EP-választásokon. Az RMDSZ elnöke kijelentette, el sem tudja képzelni, hogy a szövetség kiszoruljon az Európai Parlamentből. Úgy vélte, ha ez megtörténne, az az RMDSZ romániai érdekvédelemesítő képességére is visszahatna.

A magyar nyelvű oktatást népszerűsíti az RMDSZ

A magyar nyelvű oktatást népszerűsítő kampányt indít az iskolai beiratkozások időszakára az RMDSZ – jelentette be egy keddi kolozsvári sajtótájékoztatón Kovács Péter, az RMDSZ főtitkára és Magyar Tivadar, a szövetség oktatási főtitkárhelyettese. Kovács Péter elmondta, az oktatási tárca pénzügyi megszorítási intézkedései csak nagyon kis mértékben érintették a magyar tannyelvű iskolákat. Az RMDSZ fellépése nyomán csak ott szűntek meg osztályok, ahol elfogytak a magyar gyermekek. A főtitkár szerint azért is fontos az iskolák, osztályok megvédése, mert ami ma megszűnik, azt csak sokszoros anyagi ráfordítás és erőfeszítés árán lehet majd újra létrehozni. Magyar Tivadar főtitkárhelyettes elmondta, a jövő héten induló, Minden magyar gyermek számít elnevezésű kampány során 40 ezer szórólapon és 3000 plakáton próbálják arra buzdítani a szülőket, hogy válasszák a magyar tannyelvű iskolákat a gyermekeik számára. A főtitkárhelyettes szerint a romániai magyar gyermekek mintegy 85 százaléka tanul magyar iskolában. Egy felmérés szerint azok a magyar szülők, akik román iskolába íratják gyermeküket, arra hivatkoznak, hogy így tanulhat meg jobban a gyerek románul, így illeszkedhet be jobban a román környezetbe, így kerülheti el azt, hogy a magyarsága miatt megbélyegezzék. Gyakran azonban az tántorítja el a szülőket, hogy nehezebben érhető el a magyar oktatási intézmény; többletterhet kell vállalniuk azoknak, akik a magyar iskolát választják. Magyar Tivadar úgy látta, az RMDSZ-nek elsősorban az eltántorító külső körülmények megszüntetése terén vannak feladatai. Magyar Tivadar megjegyezte, e kutatás eredményeit is felhasználták az ideai szórólapok összeállításánál. Hozzátette, tavalyelőtt a magyar nyelv szépségére, értékeire építették a kampányt, tavaly olyan magyar személyiségeket próbáltak bemutatni, akik magyarul tanultak, és román környezetben értek el sikereket, idén a magyar nyelvű felsőoktatás népszerűsítésével egészítik ki a korábbi évek üzeneteit. A főtitkárhelyettes szerint a lemorzsolódás a szórványt veszélyezteteti leginkább, de nincsen olyan megye Erdélyben, ahol ne lennének szórványgondok; még a székelyföldi megyékben is vannak olyan települések, ahol szórványban él a magyarság. A beiratkozások időszaka az elemi iskolák előkészítő osztályaiba hétfőn kezdődött el.

„Merjünk nagyok lenni”

Megkezdődött pénteken a szlovákiai államfőválasztás hivatalos kampányidőszaka. Bárdos Gyula, az ország történetének első magyar államfőjelöltje Révkomáromban tartotta kampánynyitó rendezvényét. Bárdos beszédében többek között kifejtette: államfőjelöltsége a felvidéki magyar közösség „felnőtté válási” folyamatának fontos része, amely során bebizonyítható, hogy a hazai magyar közösség tagjai nem másodrangú állampolgárok. Elmondta: az országot járva mindenhol azt tapasztalta, hogy igény van a felvidéki magyarság összefogására. „De igény van arra is, hogy merjünk nagyok lenni, merjünk az erdélyi és vajdasági magyarokhoz hasonlóan felnőttként szerepelni, mert a magyar jelölt indulása arról is szól, hogy nem szeretnénk másodrangú állampolgárok lenni! A többségi nemzetnek el kell mondani, hogy mi itt vagyunk, hogy minket senki nem hozott ide, hogy mi itt őshonosak vagyunk!” – hangsúlyozta Bárdos Gyula. Azt is kijelentette: kötelességének érzi felvállalni a déli régiókban élő többi nemzetiség képviselőjét is, hiszen az országnak ez a része súlyosan hátrányos helyzetben van. A továbbiakban leszögezte: nem az első magyar elnökjelölt személye a lényeges, hanem maga a döntés, hogy van ilyen, sikere pedig egyedül az összefogáson múlik, ezért véli úgy, hogy a március 15-én, az elnökválasztás napján „kis magyar népszavazást tarthatunk”. Bárdos szerint annak a döntésnek a pozitívumai, hogy most először a szlovákiai elnökválasztásnak magyar jelöltje is van, csak ezután mutatkozik majd meg. Szerinte ugyanis – éppen a magyar jelöltnek köszönhetően – esély van a szlovák közvélekedés megváltoztatására, így öt év múlva talán már nem fognak úgy tekinteni a magyar jelöltre, mint egy csodabogárra.

A VMSZ célja elősegíteni a vajdasági magyarság boldogulását szülőföldjén

A Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) gazdaságélénkítő és területfejlesztési programjának célja, hogy a vajdasági magyarság szülőföldön való boldogulását és megmaradását segítse - foglalta össze a program lényegét Újhelyi Ákos, a párt vajdasági tartományi képviselője az MTI belgrádi tudósítójának. A politikus kiemelte: a VMSZ választási programjának első helyén szereplő terv a magyarországi Wekerle-tervhez kapcsolódik, amely a magyar gazdaság Kárpát-medencei léptékű növekedési stratégiája, és amely - a magyar kormány megfogalmazása szerint - a környező országokat partnerként kezeli, a külföldi magyarokra pedig stratégiai partnerként tekint. A VMSZ szóban forgó terve a mezőgazdaságra, a turizmusra, a kereskedelemre, a munkahelyteremtésre, illetve a kis- és középvállalkozások fejlesztésére fókuszál. A program elsődleges célja az, hogy a magyarságot a szülőföldjén tartsa, hosszú távon azonban az is, hogy a már elvándoroltakat visszahívja. Mint magyarázta, munkahelyek teremtésével valós esély van arra, hogy aki a jobb élet reményében külföldön vállalt munkát, az visszajöjjön a Délvidékre. Szerinte a család és a közös nyelv is a szülőföldön való boldogulás mellett szól. Elmondta:

tapasztalatai szerint a vajdaságiak számára nem elsődleges fontosságú a magas fizetés, inkább csak olyan bérekre vágnak, amelyekből a megélhetésüket tudják biztosítani. Újhelyi hangsúlyozta: a VMSZ választási programjában célként szerepel az is, hogy a 2014 és 2018 közötti parlamenti ciklusban növeljék az országos költségvetésből a magyarlakta területekre fordított beruházások mértékét. A tartományi képviselő szerint a magyar párt - a március 16-i előre hozott parlamenti választásokat követően - az új kormány részeként sikeresebben valósíthatja meg az erre vonatkozó elképzeléseit. Amennyiben a párt a parlamenti többség része lesz – „és minden jel arra mutat, hogy ez megtörténik” -, akkor ezekért a célokért is küzdeni fog.

A Demokrata Párt magyar tagjai pártolnak át a VMSZ-hez

Nemrég kettészakadt Boris Tadic volt államfő Demokrata Pártja, amelynek számos magyar tagja és szavazója is volt. Most egyre többen lépnek át közülük a VMSZ-be, van ahol testületileg. Királyhalmán a demokraták teljes vezetése átigazolt a magyar pártba, mondta Osztrogonác Simon. A VMSZ helyi szervezetének elnöke elmondta, egy héttel ezelőtt a 14-15 tagból kilencen aláírták az átlépésüket. Ezek az emberek az elmúlt időszakban is politikailag aktívak voltak a faluban, tette hozzá Osztrogonác Simon, aki örömét fejezte ki, hogy úgy gondolták, a VMSZ keretein belül folytatják politikai pályafutásukat. A Demokrata Párt a VMSZ egyik legnagyobb politikai ellenfele volt az elmúlt években. Pál Károly, a VMSZ ügyvezető alelnöke úgy véli, nem véletlen ez a fordulat. A Demokrata Párt négyévente felkereste a magyar választópolgárokat az ígéreteivel, amelyekből nagyon keveset, vagy talán semmit nem valósított meg. Nagyon sok magyar ember hitt az ígéreteknek, de az emberek látják, hogy becsapták őket, s keresik a lehetőséget, ha valamit szeretnének tenni, azt a legsikeresebb vajdasági magyar párt, a VMSZ keretein belül valósítsák meg.

„Ne bántsd a magyart!”

Martonyi János külügyminiszter, kétnapos hivatalos ukrainai látogatásának végén Ungvárbán és Beregszászban tett látogatást. A magyar tárcavezető útjának két célja volt: egyrészt a megyei tanács ukrán vezetőivel tárgyalva világos jelzést adni annak, hogy a magyar kormány kiemelt figyelemmel kíséri a kárpátaljai eseményeket. Másrészt az ukrán politikai események miatt aggódó 160 ezres magyar közösséget biztosította Magyarország támogatásáról. E kettős célkitűzés jegyében tárgyalt Martonyi János péntek este munkavacsorán Ungváron a kárpátaljai magyarság jeles személyiségeivel, majd szombat reggel vett részt a Szent György katolikus templomban az elmúlt hetek eseményei során megsérült és meghalt embereknek ajánlott misén. A templomban tartott rövid szónoklatában Martonyi János felidézte, hogy sokan gúnyolták, amikor négy évvel meghirdette egymondatos külpolitikai stratégiáját. „Ne bántsd a magyart” - foglalta össze

ismételten Zrínyi Miklóst idézve krédóját a tárcavezető. Mint mondta, ukrainai látogatásán is ebben a szellemben tárgyalt, hiszen sokat szenvedett már ez a magyar közösség. „Ha ezt partereink tiszteletben tartják, akkor Magyarország mindig közreműködik egy jobb világ teremtésében” - hangsúlyozta Martonyi János. „Minden esetben hangosan fogunk szólni, a legkisebb sértést, atrocitást sem hagyjuk szó nélkül. Jelezzenek, szóljanak, számíthatnak ránk” - szólította meg a hallgatóságot a külügyminiszter. Hozzátette azt is, ebben az időben nem csak az a fontos, hogy a közösségek szót értsenek egymással, hanem az is, hogy a magyar közösség egységesen lépjen fel. „Ez a feltétele annak, hogy együtt maradjon és itt maradjon a kárpátaljai magyarság. Optimista vagyok, hogy valami új kezdődik” - zárta szavait Martonyi János. Ezt követően a magyar politikus Ivan Balogával, a megyei tanács elnökével tárgyalt. A felek megegyeztek új határátkelők nyitásáról és a meglévők modernizálásáról, majd közösen koszorúzták meg Petőfi Sándor szobrát. A kárpátaljai magyarságot érintő legfontosabb kérdés jelenleg a nyelvtörvény, azonban a hatályon kívül helyezés „gazdáját” Martonyi Jánosnak nem sikerült fellelnie Kijevben. Arszenyij Jacenyuk miniszterelnök és Vitalij Klicsko, az UDAR párt elnöke is azt mondta, ők nem értenek egyet a kisebbségek számára kedvezőtlen döntéssel. A külügyminiszter elmondta, soha ekkora nemzetközi figyelem nem irányult a kisebbségi nyelvhasználati kérdésre, mint az ukrán parlament hatályon kívül helyező szavazása után. Az ungvári program után Martonyi János Beregszászon a II. Rákóczi Ferenc Ferenc Főiskolán találkozott az iskola vezetőivel, diákjaival, majd a tárgyalt a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség vezetőivel és Beregszász polgármesterével.

Konferencia a magyar oktatásért

Március 1-jén az eszéki magyar főkonzulátus szervezésében, a Balassi Intézet támogatásával A horvátországi magyar oktatás jelene és jövője címmel konferenciára került sor Eszéken, amelyre horvátországi és magyarországi szakemberek is meghívást kaptak. Ezzel kapcsolatban De Blasio Antonio eszéki magyar főkonzul nyilatkozott az Új Magyar Képes Újságnak. „Az elmúlt időszakban sokat beszélgettünk oktatási szakemberekkel a problémáról, de nemcsak szakmabeliekkel, hanem olyanokkal is, akik aggódnak amiatt, hogy az anyanyelvi oktatásban meglévő gondok az itteni magyarság lélekszámának a gyorsabb csökkenését okozzák” – mondta a főkonzul, aki hozzátette, nem mindegy, hogy egy magyar kisgyerek hogyan nő föl, mert „nyelvében él a nemzet”. Az anyanyelv ápolásával pedig a kultúrát, a hagyományokat is tovább lehet éltetni. „De az sem jó, mint ez kiderült, hogyha csak magyarul tud valaki, hiszen az a cél, hogy itt, Horvátországban is tudjon boldogulni, ehhez viszont mindkét nyelvet jól kell beszélnie. Ezért is tanakodtunk arról, hogy mi lenne a legjobb megoldás, mi lenne az, ami működővé tenné a magas szintű kétnyelvűséget” - folytatta a gondolatmenetet az eszéki magyar főkonzul, aki azt mondja, éppen ezért kérte föl a pécsi horvát iskolaközpont vezetőit arra, hogy a hét végi konferencián mutassák be intézményüket, osszák meg tapasztalataikat a

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG
STRATÉGIAI TERVEZŐ ÉS TÁJÉKOZTATÁSI FŐOSZTÁLY

horvátországi szakemberekkel. A konferenciára horvátországi magyar oktatási vezetők, iskolaigazgatók, a területi iskolák vezetői, iskolapedagógusai kaptak meghívást, és olyanok is, akik valójában a döntéseket hozzák az ügyben: a város, a megye oktatással foglalkozó képviselői, a tanfelügyelet, az illetékes horvát és magyar minisztérium szakemberei, mindazok, akik a probléma megoldásában részt vehetnek.

